

Ready 4Schoo^l

Εργαλείο Αξιολόγησης Σχολικής Ετοιμότητας

Co-funded by
the European Union

ΟΝΟΜΑ ΕΡΓΟΥ

Διδασκαλία της Σχολικής Ετοιμότητας μέσω Ενός Προσχολικού Προγράμματος που Βασίζεται στη ABA

Κωδικός έργου: 2023-1-CZ01-KA220-SCH-000156079

Αποποίηση Ευθύνης

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι μόνο των συντακτών και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για αυτές.

Ιστοσελίδα: <https://ready4school.eu/>

Επικοινωνία: ready4schoolerasmus@gmail.com

Το © εργαλείο αξιολόγησης Ready4School 2024 από τους Masarykova Univerzita, Sina Svetulka, Vimodo Ltd, Centar za autizam, INNOVATION HIVE, Odessa Regional Academy of In-Service Education έχει άδεια CC BY-NC-ND 4.0. Για να δείτε ένα αντίγραφο αυτής της άδειας, επισκεφθείτε <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

MASARYK
UNIVERSITY

Πίνακας περιεχομένων

Πίνακας περιεχομένων	2
Εισαγωγή: Υποστήριξη της Μετάβασης των Παιδιών στο Σχολείο	3
Τομείς	3
Χρήση του Εργαλείου	4
Πρόσθετα Ζητήματα	5
Οφέλη από τη Χρήση του Εργαλείου	6
Αποτελέσματα	6
Πρόσθετες Σκέψεις για Βελτίωση	6
Παράδειγμα Αποτελεσμάτων	7
Συμπεράσματα	9
Το Εργαλείο Αξιολόγησης Δεξιοτήτων Σχολικής Ετοιμότητας	10
Θεμελιώδεις Δεξιότητες	10
Δεξιότητες Κοινωνικής Αλληλεπίδρασης	11
Δεξιότητες Αυτορρύθμισης και Υπεράσπισης	13
Φύλλο Υπολογισμού Συνολικής Βαθμολογίας	14
Συστάσεις	14
Τομέας Δεξιοτήτων Α: Θεμελιώδεις Δεξιότητες	14
Τομέας Δεξιοτήτων Β: Δεξιότητες Κοινωνικής Αλληλεπίδρασης	17
Τομέας Δεξιοτήτων Γ: Δεξιότητες Αυτορρύθμισης και Υπεράσπισης	20

Εισαγωγή: Υποστήριξη της Μετάβασης των Παιδιών στο Σχολείο

Η επιτυχής μετάβαση στο σχολικό περιβάλλον απαιτεί κάποιες θεμελιώδεις, κοινωνικές και αυτορρυθμιστικές δεξιότητες από την πλευρά του παιδιού. Το Εργαλείο Αξιολόγησης Δεξιοτήτων Σχολικής Ετοιμότητας είναι ένα πολύτιμο εργαλείο για τους εκπαιδευτικούς και άλλους φροντιστές που επιθυμούν να εντοπίσουν τομείς των δυνατών σημείων ενός παιδιού και εκείνους όπου μπορεί να χρειαστούν πρόσθετη υποστήριξη για να αναπτύξουν τέτοιες κρίσιμες δεξιότητες.

Τομείς

Αυτό το εργαλείο επικεντρώνεται στους ακόλουθους τομείς:

A. Θεμελιώδεις Δεξιότητες

Απαραίτητες για την πλοήγηση και τη συμμετοχή σε ένα περιβάλλον τάξης.

A1 Τήρηση των Κανόνων της Τάξης: Κατανόηση και τήρηση των προσδοκιών.

A2 Ακολουθία Οδηγιών (πολλαπλών βημάτων): Επεξεργασία και ολοκλήρωση εργασιών που είναι κρίσιμες για την ακαδημαϊκή εργασία.

A3 Αναμονή για Πρόσβαση σε Ενήλικα ή/και Αντικείμενα: Σεβασμός ορίων και εκμάθηση της αναβλητικής ικανοποίησης.

A4 Διαχείριση Χρόνου: Η ολοκλήρωση δραστηριοτήτων εντός ενός χρονικού πλαισίου είναι σημαντική για μεταβάσεις και αναθέσεις.

B. Δεξιότητες Κοινωνικής Αλληλεπίδρασης

Κρίσιμες για την οικοδόμηση θετικών σχέσεων με τους εκπαιδευτικούς και τους συνομηλίκους.

B1 Κοινή Χρήση/Μοίρασμα με έναν Συνομήλικο: Προωθεί τη συνεργασία και τις θετικές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις.

B2 Χαιρετισμός ή/και Φιλοφρόνηση ενός Συνομηλίκου: Ξεκινά την κοινωνική σύνδεση και δημιουργεί ένα φιλόξενο περιβάλλον.

B3 Αναγνώριση ότι Κάποιος είναι Πληγωμένος / Αναστατωμένος (ενσυναίσθηση): Αναπτύσσει την ευαισθητοποίηση για τα συναισθήματα των άλλων και προάγει τις κατάλληλες αντιδράσεις.

B4 Αίτημα για την Προσοχή ενός Συνομήλικου/Πρόσβαση σε Κάτι: Προσεγγίζει τους άλλους με ευγένεια για παιχνίδι ή αλληλεπίδραση.

Γ. Δεξιότητες Αυτορρύθμισης και Υπεράσπισης

Βοηθούν το παιδί να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις και αναζητήσει υποστήριξη όταν χρειάζεται.

Γ1 Αίτημα για Βοήθεια σε μια Δύσκολη Κατάσταση: Επιδεικνύει ικανότητα επίλυσης προβλημάτων και συνειδητοποίηση των δικών του αναγκών.

Γ2 Αίτημα για Προσοχή από Ενήλικα: Ζητά βοήθεια και χτίζει θετική σχέση με τους εκπαιδευτικούς.

Γ3 Αποδοχή της Αλλαγής: Η προσαρμογή σε αναπόφευκτες αλλαγές στο πρόγραμμα και τις δραστηριότητες μειώνει το άγχος.

Γ4 Χρήση Στρατηγικών Αντιμετώπισης σε Αυτοπροσδιοριζόμενες Δύσκολες Αισθητηριακές Καταστάσεις: Επιδεικνύει αυτογνωσία και αυτορρύθμιση για άνετη συμμετοχή.

Οι δεξιότητες σε αυτό το εργαλείο αξιολόγησης είναι οργανωμένες έτσι ώστε να αναδεικνύουν την πρόοδο που απαιτείται για την επιτυχία σε ένα προσχολικό περιβάλλον. Αν και ορισμένες από αυτές θα μπορούσαν να ενταχθούν σε πολλαπλούς τομείς, η κατάταξή τους αντανακλά την κύρια λειτουργία τους:

- **Θεμελιώδεις Δεξιότητες:** Δημιουργία της βάσης για τη συμμετοχή και τη μάθηση.
- **Δεξιότητες Κοινωνικής Αλληλεπίδρασης:** Διευκόλυνση των θετικών σχέσεων με τους συμμαθητές και τους εκπαιδευτικούς.
- **Δεξιότητες Αυτορρύθμισης και Υπεράσπισης:** Υποστήριξη της συναισθηματικής ευημερίας του παιδιού και της ικανότητάς του να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις.

Χρήση του Εργαλείου

Αυτό το εργαλείο αξιολόγησης χρησιμοποιεί μια κλίμακα Likert για κάθε δεξιότητα, επιτρέποντάς σας να αξιολογήσετε πόσο συχνά ένα παιδί επιδεικνύει τη συγκεκριμένη συμπεριφορά. Η κλίμακα κυμαίνεται από 1 (Όχι ακόμα) έως 4 (Με συνέπεια):

- **Όχι Ακόμα:** Αυτό δείχνει ότι το παιδί σπάνια ή ποτέ δεν παρουσιάζει την επιθυμητή συμπεριφορά. Μπορεί να χρειαστεί σημαντική υποστήριξη ή παρέμβαση για να αναπτύξει την δεξιότητα.
- **Μερικές Φορές / Με Βοήθεια:** Αυτό σημαίνει πως το παιδί δείχνει τη συμπεριφορά περιστασιακά, αλλά συχνά χρειάζεται την προτροπή, τις υπενθυμίσεις ή τη βοήθεια ενός ενήλικα για να εκτελέσει την εργασία με επιτυχία.
- **Συχνά:** Αυτό δείχνει ότι το παιδί επιδεικνύει την ικανότητα τις περισσότερες φορές, αλλά μπορεί ακόμα να δυσκολεύεται σε ορισμένες καταστάσεις ή να απαιτεί περιστασιακές υπενθυμίσεις.
- **Με Συνέπεια:** Αυτό είναι το πιο ευνοϊκό αποτέλεσμα, υποδεικνύοντας ότι το παιδί παρουσιάζει αξιόπιστα την επιθυμητή συμπεριφορά ανεξάρτητα στις περισσότερες περιπτώσεις και χωρίς την προτροπή του ενήλικα.

Ακολουθεί μια ανάλυση του τρόπου χρήσης του:

1. **Διαβάστε την Περιγραφή Δεξιοτήτων:** Κάθε ενότητα περιγράφει με σαφήνεια την αξιολογημένη δεξιότητα.
2. **Εξετάστε τη Συμπεριφορά του Παιδιού:** Σκεφτείτε πόσο συχνά το παιδί επιδεικνύει την δεξιότητα που περιγράφεται.
3. **Επιλέξτε την Κατάλληλη Βαθμολογία:** Επιλέξτε τον αριθμό στην κλίμακα Likert που αντικατοπτρίζει καλύτερα τη συμπεριφορά του παιδιού (1 – Όχι ακόμα, 2 - Μερικές φορές, 3 - Συχνά, 4 – Με συνέπεια).

Πρόσθετα Ζητήματα

- **Συγκεκριμένες Παρατηρήσεις:** Αυτό είναι ένα γενικό εργαλείο αξιολόγησης, οπότε σκεφτείτε να καταγράψετε συγκεκριμένες παρατηρήσεις για κάθε δεξιότητα, ώστε να έχετε μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα.
- **Ηλικία και Ανάπτυξη:** Το αναμενόμενο επίπεδο απόδοσης μπορεί να διαφέρει ανάλογα με την ηλικία και το στάδιο ανάπτυξης του παιδιού. Λάβετε αυτό υπόψη κατά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων.
- **Όλες οι Μορφές Επικοινωνίας:** Λάβετε υπόψη όλες τις μορφές επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της προφορικής γλώσσας, των χειρονομιών και των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων. Τα παιδιά εκφράζονται με πολλούς τρόπους!
- **Τμήμα Σημειώσεων:** Υπάρχει χώρος για σημειώσεις ή παρατηρήσεις, όπου μπορείτε να καταγράψετε συγκεκριμένα παραδείγματα που υποστηρίζουν τις αξιολογήσεις σας.

Οφέλη από τη Χρήση του Εργαλείου

- **Προσδιορίζει τα Δυνατά και Αδύνατα Σημεία:** Το εργαλείο μπορεί να προβάλει τα δυνατά και αδύνατα σημεία ενός παιδιού.
- **Ενημερώνει για Στρατηγικές Παρέμβασης:** Εντοπίζει τομείς στους οποίους το παιδί θα χρειαζόταν παρεμβάσεις για να αναπτύξει τις σχετικές δεξιότητες.
- **Παρακολουθεί την Πρόοδο:** Η επαναλαμβανόμενη χρήση του εργαλείου επιτρέπει σε κάποιον να εντοπίσει την πρόοδο ενός παιδιού και να μετρήσει την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων που εφαρμόζονται.

Αυτό το εργαλείο αξιολόγησης δεξιοτήτων σχολικής ετοιμότητας θα μπορούσε να είναι μία από τις βάσεις που θα βοηθήσουν τον γονέα, τον δάσκαλο και τον φροντιστή να βοηθήσουν ένα παιδί στην προετοιμασία για μια επιτυχημένη σχολική εμπειρία.

Αποτελέσματα

Μόλις ολοκληρώσετε αυτήν την αξιολόγηση, η ενότητα αποτελεσμάτων θα πρέπει να παρέχει

- **Βαθμολογία Δεξιοτήτων:** Πρέπει να είναι ένας πίνακας ή ένα διάγραμμα που παρουσιάζεται με σαφήνεια και συνοψίζει τη βαθμολογία του παιδιού για όλες τις δεξιότητες που αξιολογήθηκαν.
- **Σύνοψη Τομέων:** Παρέχει μια γενική εικόνα της συνολικής απόδοσης του παιδιού στους τρεις τομείς: Θεμελιώδεις Δεξιότητες, Κοινωνική Αλληλεπίδραση και Αυτοέλεγχος. Μπορεί να παρουσιάζεται σε μορφή κειμένου ή γραφικού.
- **Δυνατά Σημεία και Τομείς που Χρήζουν Βελτίωσης:** Αναφέρει συγκεκριμένους τομείς στους οποίους το παιδί υπερέχει και τις δεξιότητες στις οποίες πιθανόν θα χρειαστεί να εργαστεί λίγο περισσότερο.
- **Συστάσεις:** Αναφέρει συγκεκριμένες παρεμβάσεις ή δραστηριότητες που θα μπορούσαν να ωφελησουν το παιδί σε τομείς στους οποίους παρουσιάζει έλλειψη ανάπτυξης.

Πρόσθετες Σκέψεις για Βελτίωση

Ηλικιακές Ομάδες: Μπορεί να χρειαστεί να αναπτυχθούν ελαφρώς τροποποιημένες εκδόσεις του εργαλείου αξιολόγησης, προσαρμοσμένες στις ηλικιακές απαιτήσεις που είναι κατάλληλες για τα διάφορα στάδια ανάπτυξης.

Ποιοτικές Σημειώσεις: Μια ολόκληρη ενότητα για «Σημειώσεις» θα σας επιτρέψει να καταγράψετε συγκεκριμένα παραδείγματα και παρατηρήσεις που θα σας βοηθήσουν να κατανοήσετε καλύτερα τη συμπεριφορά του παιδιού.

Σχόλια Γονέων/Κηδεμόνων: Αυτή μπορεί να είναι μια ενότητα όπου μπορείτε να ζητήσετε τη γνώμη των γονέων ή των κύριων κηδεμόνων σχετικά με την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του παιδιού στο σπίτι.

Η χρήση αυτού του εργαλείου αξιολόγησης δεξιοτήτων σχολικής ετοιμότητας και η προσεκτική ανάλυση των αποτελεσμάτων θα σας παρέχουν τα απαραίτητα εργαλεία για να αντιμετωπίσετε τις ανάγκες κάθε παιδιού καθώς προσπαθεί να αναπτύξει τις απαραίτητες δεξιότητες ώστε κάνει τη μετάβαση στο σχολικό περιβάλλον όσο το δυνατόν πιο ομαλή και επιτυχημένη.

Παράδειγμα Αποτελεσμάτων

Όνομα: *Ελένη Κύρκου*

Ηλικία: *4 χρονών και 8 μηνών*

Ημερομηνία Αξιολόγησης: *2024-09-12*

Βαθμολογία Δεξιοτήτων

Τομέας	Δεξιότητα	Βαθμός
Θεμελιώδεις Δεξιότητες	A1. Τήρηση των κανόνων της τάξης	3
	A2. Ακολουθία οδηγιών(πολλαπλών βημάτων)	2
	A3. Αναμονή για πρόσβαση σε ενήλικα ή/και αντικείμενα	3
	A4. Διαχείριση χρόνου	1
Δεξιότητες κοινωνικής αλληλεπίδρασης	B1. Κοινή χρήση/Μοίρασμα με συνομήλικα	4
	B2. Χαιρετισμός ή/και φιλοφρόνηση ενός συνομηλίκου	3
	B3. Αναγνώριση ότι κάποιος είναι πληγωμένος/αναστατωμένος (ενσυναίσθηση)	2
	B4. Αίτημα για προσοχή από συνομηλίκους/πρόσβαση σε κάτι	3
Δεξιότητες αυτορρύθμισης και	Γ1. Αίτημα για βοήθεια σε μια δύσκολη κατάσταση	3

υπεράσπισης	Γ2. Αίτημα για προσοχή ενηλίκου	4
	Γ3. Αποδοχή αλλαγής	2
	Γ4. Χρήση στρατηγικών αντιμετώπισης σε αυτοπροσδιοριζόμενες δύσκολες αισθητηριακές καταστάσεις	3

Σύνοψη Τομέων

Θεμελιώδεις Δεξιότητες: Η Ελένη επιδεικνύει ορισμένες θεμελιώδεις δεξιότητες, αλλά ενδέχεται να χρειαστεί επιπλέον υποστήριξη για να ακολουθήσει οδηγίες πολλαπλών βημάτων και να διαχειριστεί αποτελεσματικά τον χρόνο της.

Δεξιότητες Κοινωνικής Αλληλεπίδρασης: Η Ελένη βελτιώνεται στο να μοιράζεται, να ξεκινά αλληλεπιδράσεις με τους συνομηλίκους της και να ζητά την προσοχή των ενηλίκων. Μπορεί να ωφεληθεί από περαιτέρω ενθάρρυνση στην αναγνώριση των συναισθημάτων των άλλων.

Δεξιότητες Αυτορρύθμισης και Υπεράσπισης: Η Ελένη συχνά να ζητά βοήθεια όταν χρειάζεται και προσαρμόζεται στις αλλαγές της ρουτίνας με κάποια υποστήριξη. Αναπτύσσει δεξιότητες στη χρήση στρατηγικών αντιμετώπισης για δύσκολες αισθητηριακές καταστάσεις.

Δυνατά Σημεία και Τομείς που Χρήζουν Βελτίωσης

Δυνατά σημεία: Η Ελένη μοιράζεται γενναιόδωρα, επιδεικνύει καλούς τρόπους όταν αλληλεπιδρά με ενήλικες και συνομηλίκους και μπορεί να ζητήσει βοήθεια όταν αντιμετωπίζει δυσκολίες.

Τομείς που Χρήζουν Βελτίωσης: Η Ελένη α μπορούσε να ωφεληθεί από περισσότερη εξάσκηση στην ακολουθία οδηγιών πολλαπλών βημάτων, στην ολοκλήρωση εργασιών εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, στην αναγνώριση των συναισθημάτων των άλλων και στην αποτελεσματική χρήση στρατηγικών αντιμετώπισης αισθητηριακών προκλήσεων

Συστάσεις

Εστιάστε σε Οδηγίες Πολλαπλών Βημάτων: Δώστε σαφείς και απλές οδηγίες, χωρισμένες σε μικρότερα βήματα. Δείξτε στην Ελένη τη διαδικασία και δώστε της οπτικές ενδείξεις, αν χρειαστεί.

Πρωθήστε τη Διαχείριση του Χρόνου: Χρησιμοποιήστε χρονόμετρα ή οπτικά χρονοδιαγράμματα για να βοηθήσετε την Ελένη να οπτικοποιήσει πόσο χρόνο πρέπει να αφιερώσει σε κάθε εργασία. Υπενθυμίστε της με ευγένεια να παραμείνει συγκεντρωμένη κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων.

Ενισχύστε την Ενσυναίσθηση: Διαβάστε ιστορίες και συζητήστε τα συναισθήματα με την Ελένη. Επισημάνετε τις εκφράσεις του προσώπου και τη γλώσσα του σώματος για να την βοηθήσετε να καταλάβει πώς μπορεί να αισθάνονται οι άλλοι.

Ανάπτυξτε Στρατηγικές Αντιμετώπισης: Προσδιορίστε τα αισθητηριακά ερεθίσματα της Ελένης. Βοηθήστε την να εξασκηθεί σε τεχνικές χαλάρωσης, όπως η βαθιά αναπνοή ή η χρήση αισθητηριακών εργαλείων (π.χ. ακουστικά με ακύρωση θορύβου).

Να θυμάστε: Αυτή είναι μόνο μια συνοπτική εικόνα μιας αξιολόγησης. Η συνεχής παρατήρηση και η προσαρμογή των στρατηγικών είναι καθοριστικής σημασίας για την υποστήριξη της ανάπτυξης της Ελένης σε αυτούς τους σημαντικούς τομείς δεξιοτήτων.

Συμπεράσματα

Το Εργαλείο Αξιολόγησης Δεξιοτήτων Σχολικής Ετοιμότητας, μαζί με τα σχετικά Σχέδια Μαθημάτων, παρέχει ένα ολιστικό πλαίσιο αξιολόγησης και παρέμβασης στην ανάπτυξη του παιδιού σε θεμελιώδεις τομείς δεξιοτήτων που θεωρούνται κρίσιμοι για την επιτυχή μετάβαση στο σχολείο. Για το σκοπό αυτό, το εργαλείο εντοπίζει περιοχές δυνατών και αδύνατων σημείων για να διαμορφώσει εξατομικευμένες παρεμβάσεις που μπορούν να απαντήσουν σε συγκεκριμένες ανάγκες και να προωθήσουν θετικές αλλαγές στη συμπεριφορά.

Εστιάζοντας στις βασικές, κοινωνικοσυναισθηματικές και αυτορρυθμιστικές δεξιότητες, το ερευνητικό εργαλείο ανταποκρίνεται στην τρέχουσα έρευνα και τις βέλτιστες πρακτικές στην προσχολική εκπαίδευση. Οι δύο στρατηγικές που δημιουργούν ένα ασφαλές και χωρίς αποκλεισμούς μαθησιακό περιβάλλον, ανταποκρινόμενο στο δυναμικό κάθε παιδιού, είναι η χρήση οπτικών βοηθημάτων, η θετική ενίσχυση και η εξατομικευμένη διδασκαλία.

Αυτή η συνεργασία είναι επίσης σημαντική για τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων και όσον αφορά τη συνέπεια σε όλα τα περιβάλλοντα. Αυτό μπορεί επίσης να

δώσει στο παιδί τις δεξιότητες και την αυτοπεποίθηση για να τα πάει καλά στο σχολείο και πέρα από αυτό.

Εργαλεία όπως εκπαιδευτικές εφαρμογές και συσκευές AAC θα βοηθήσουν ακόμη περισσότερο τα παιδιά με πολύ διαφορετικούς τρόπους μάθησης ή ανάγκες επικοινωνίας. Η χρήση αυτών των εργαλείων θα διευκολύνει τη ζωή των εκπαιδευτικών, καθώς θα εμπλέκει τα παιδιά, θα προάγει την επικοινωνία και θα εξατομικεύει τη μαθησιακή εμπειρία κάθε παιδιού.

Το Εργαλείο Αξιολόγησης Δεξιοτήτων Σχολικής Ετοιμότητας, μαζί με τα Σχέδια Μαθήματος, λειτουργούν ως σωτηρία για όσους ασχολούνται με την προσχολική εκπαίδευση των παιδιών. Με αυτό το πλήρες εργαλείο, ο εκπαιδευτικός ή ο φροντιστής θα είναι σε καλύτερη θέση να διασφαλίσει ότι όλα τα παιδιά θα έχουν την ευκαιρία να αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους και να επιτύχουν στην εκπαιδευτική τους πορεία.

Το Εργαλείο Αξιολόγησης Δεξιοτήτων Σχολικής Ετοιμότητας

Θεμελιώδεις Δεξιότητες

Δεξιότητα	Περιγραφή	Παράδειγμα	Κριτήρια	Βαθμός
A1 Τήρηση των κανόνων της τάξης	Ακολουθεί ανεξάρτητα τις καθιερωμένες ρουτίνες και τις προσδοκίες της τάξης.	Κατά τη διάρκεια του πρωινού κύκλου, το παιδί κάθεται στο καλί και ακούει τον δάσκαλο χωρίς υπενθυμίσεις.	1 - Όχι ακόμα: Σπάνια ακολουθεί τους κανόνες, ακόμη και με υπενθυμίσεις. 2 - Μερικές φορές/Με βοήθεια: Ακολουθεί τους κανόνες με συχνές υπενθυμίσεις. 3 - Συχνά: Ακολουθεί τους κανόνες ανεξάρτητα τις περισσότερες φορές. 4 - Με συνέπεια: Ακολουθεί πάντα τους κανόνες ανεξάρτητα.	1 2 3 4
A2 Ακολουθία οδηγιών (πολλαπλών βημάτων)	Κατανοεί και ακολουθεί τις οδηγίες με πολλαπλά βήματα όταν παρέχονται με σαφήνεια.	Όταν του ζητείται να εκτελέσει μια δραστηριότητα πολλαπλών βημάτων, όπως να μαζέψει τα παιχνίδια ή να βάλει τα βρώμικα ρούχα στο καλάθι, το παιδί μπορεί να ολοκληρώσει την εργασία.	1 - Όχι ακόμα: Σπάνια ακολουθεί οδηγίες που περιλαμβάνουν πολλά βήματα. 2 - Μερικές φορές/Με βοήθεια: Ακολουθεί οδηγίες που περιλαμβάνουν πολλά βήματα με προτροπή. 3 - Συχνά: Ακολουθεί οδηγίες που περιλαμβάνουν πολλά βήματα ανεξάρτητα τις περισσότερες φορές. 4 - Με συνέπεια: Ακολουθεί πάντα οδηγίες που περιλαμβάνουν πολλά βήματα ανεξάρτητα.	1 2 3 4
A3 Αναμονή για πρόσβαση σε ενήλικα ή/και αντικείμενα	Περιμένει υπομονετικά τη σειρά του για να ζητήσει βοήθεια από ενήλικα ή	Το παιδί περιμένει τη σειρά του για να χρησιμοποιήσει την	1 - Όχι ακόμα: Ποτέ δεν περιμένει υπομονετικά, αρπάζει ή διακόπτει. 2 - Μερικές φορές/Με βοήθεια: Περιμένει υπομονετικά μερικές	1 2 3 4

	να αποκτήσει πρόσβαση σε κοινόχρηστα αντικείμενα.	κούνια όταν βρίσκεται σε μια παιδική χαρά.	φορές, χρειάζεται συχνές υπενθυμίσεις. 3 - Συχνά: Περιμένει υπομονετικά τις περισσότερες φορές. 4 - Με συνέπεια: Περιμένει πάντα υπομονετικά τη σειρά του.	
A4 Διαχείριση χρόνου	Παραμένει συγκεντρωμένος στην εργασία και ολοκληρώνει τις δραστηριότητες εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.	Το παιδί ολοκληρώνει ένα έργο τέχνης κατά τη διάρκεια του μαθήματος, παραμένοντας συγκεντρωμένο στην εργασία του και χρησιμοποιώντας αποτελεσματικά το χρόνο του για να το ολοκληρώσει εντός ενός λογικού χρονικού πλαισίου.	1 - Όχι ακόμα: Σπάνια ολοκληρώνει τις δραστηριότητες στην ώρα τους. 2 - Μερικές φορές/Με βοήθεια: Ολοκληρώνει τις δραστηριότητες στην ώρα τους με συχνές υπενθυμίσεις ή επαναπροσανατολισμό. 3 - Συχνά: Ολοκληρώνει τις δραστηριότητες στην ώρα τους τις περισσότερες φορές. 4 - Με συνέπεια: Ολοκληρώνει πάντα τις δραστηριότητες εντός ενός λογικού χρονικού πλαισίου.	1 2 3 4
Σημειώσεις:				

Δεξιότητες Κοινωνικής Αλληλεπίδρασης

Δεξιότητα	Περιγραφή	Παράδειγμα	Κριτήρια	Βαθμός
B1 Κοινή χρήση/Μοίρασμα με συνομήλικο	Μοιράζεται πρόθυμα παιχνίδια, υλικά ή χώρο με άλλους.	Όταν το παιδί παίζει με το αγαπημένο του παιχνίδι και ένα άλλο παιδί δείχνει ενδιαφέρον να παίξει μαζί του, τότε παιδί μοιράζεται πρόθυμα το παιχνίδι με το άλλο παιδί, ακόμα και αν του είναι δύσκολο να το αποχωριστεί. Όταν τα παιδιά εργάζονται σε ένα έργο, είναι πρόθυμα να μοιραστούν τα υλικά και τον χώρο εργασίας τους, ώστε όλοι να μπορούν να	1 - Όχι ακόμα: Δεν μοιράζεται ποτέ, θέλει να κρατάει τα πάντα για τον εαυτό του. 2 - Μερικές φορές/Με βοήθεια: Μοιράζεται περιστασιακά, χρειάζεται ενθάρρυνση. 3 - Συχνά: Μοιράζεται τις περισσότερες φορές. 4 - Με συνέπεια: Μοιράζεται πάντα πρόθυμα.	1 2 3 4

		συνεργαστούν για την επίτευξη ενός κοινού στόχου.		
B2 Χαιρετισμός ή/και φιλοφρόνηση συνομηλίκου	Ξεκινάει χαιρετισμούς ή προσφέρει φιλοφρονήσεις στους συνομηλίκους του με κατάλληλο τρόπο.	Το παιδί χαιρετά τους συνομηλίκους του λέγοντας «Καλημέρα, τι κάνεις σήμερα;» ή «Γεια, χαίρομαι που σε βλέπω!». Όσον αφορά τις φιλοφρονήσεις, θα μπορούσε να πει «Μου αρέσουν τα παπούτσια σου» ή «Η ζωγραφιά σου είναι ωραία!».	1 - Όχι ακόμα: Δεν χαιρετά ποτέ τους συνομηλίκους του ούτε τους κάνει κομπλιμέντα. 2 - Μερικές φορές/Με βοήθεια: Χαιρετά ή κάνει κομπλιμέντα στους συνομηλίκους του περιστασιακά. 3 - Συχνά: Χαιρετά ή κάνει κομπλιμέντα στους συνομηλίκους του συχνά. 4 - Με συνέπεια: Χαιρετά πάντα τους συνομηλίκους του ή τους κάνει κομπλιμέντα κατάλληλα.	1 2 3 4
B3 Αναγνώριση ότι κάποιος είναι πληγωμένος/αναστατωμένος (ενσυναίσθηση)	Παρατηρεί πότε κάποιος είναι λυπημένος ή πληγωμένος και δείχνει ανησυχία.	Όταν το παιδί βλέπει έναν φίλο του να κλαίει στην παιδική χαρά, πλησιάζει αμέσως τον φίλο του και τον ρωτά τι συνέβη. Ακούει προσεκτικά και τον παρηγορεί καίδεύοντας τον στην πλάτη. Ή προτείνει να πάνε στον δάσκαλο για βοήθεια και προσφέρεται να συνοδεύσει τον φίλο του στο γραφείο του δασκάλου.	1 - Όχι ακόμα: Δεν παρατηρεί όταν οι άλλοι είναι αναστατωμένοι. 2 - Μερικές φορές/Με βοήθεια: Παρατηρεί όταν οι άλλοι είναι αναστατωμένοι περιστασιακά. 3 - Συχνά: Παρατηρεί και δείχνει συχνά ενδιαφέρον σε όσους είναι αναστατωμένοι. 4 - Με συνέπεια: Παρατηρεί πάντα και δείχνει ενδιαφέρον για τους άλλους που είναι αναστατωμένοι.	1 2 3 4
B4 Αίτημα για προσοχή των συνομηλίκων / πρόσβαση σε κάτι.	Ζητά από τους συνομηλίκους του προσοχή ή πρόσβαση σε κάτι ευγενικά.	Το παιδί ζητά την προσοχή των συνομηλίκων του λέγοντας: «Έι, θέλεις να παίξουμε;» ή «Θέλεις να κάνουμε αυτή τη δραστηριότητα μαζί;». Μπορεί επίσης να χρησιμοποιεί μη λεκτικές ενδείξεις, όπως να χτυπήσει τον ώμο του φίλου του ή να κάνει επαφή με τα μάτια του για να τραβήξει την προσοχή του.	1 - Όχι ακόμα: Ποτέ δεν ζητά ευγενικά, αρπάζει ή απαιτεί. 2 - Μερικές φορές/Με βοήθεια: Ζητά ευγενικά μερικές φορές, χρειάζεται υπενθυμίσεις. 3 - Συχνά: Ζητά ευγενικά τις περισσότερες φορές. 4 - Με συνέπεια: Ζητά πάντα ευγενικά την προσοχή ή την πρόσβαση σε κάτι.	1 2 3 4
Σημειώσεις:				

Δεξιότητες Αυτορρύθμισης και Υπεράσπισης

Δεξιότητα	Περιγραφή	Παράδειγμα	Κριτήρια	Βαθμός
Γ1 Αίτημα για βοήθεια σε μια δύσκολη κατάσταση	Ζητά βοήθεια από έναν ενήλικα όταν αντιμετωπίζει δυσκολία σε μια εργασία ή κατάσταση.	Το παιδί φοράει το μπουφάν του, αλλά δυσκολεύεται και νιώθει απογοητευμένο. Γυρίζει προς τον δάσκαλό του και λέει: «Συγγνώμη, μπορείτε να με βοηθήσετε;» Ο δάσκαλος προσφέρει καθοδήγηση και υποστήριξη για να βοηθήσει το παιδί.	1 - Όχι ακόμα: Δεν ζητά ποτέ βοήθεια, αγωνίζεται ανεξάρτητα. 2 - Μερικές φορές/Με βοήθεια: Ζητά βοήθεια περιστασιακά, μπορεί να νιώθει απογοητευμένο στην αρχή. 3 - Συχνά: Ζητά βοήθεια τις περισσότερες φορές που τη χρειάζεται. 4 - Με συνέπεια: Ζητά πάντα βοήθεια όταν αντιμετωπίζει δυσκολία.	1 2 3 4
Γ2 Αίτημα για προσοχή των ενηλίκων.	Προσεγγίζει έναν ενήλικα ήρεμα για να ζητήσει προσοχή για τις ανάγκες του.	Το παιδί βλέπει τον δάσκαλό του στην άλλη άκρη της αίθουσας και θέλει να του δείξει μια ζωγραφιά που έφτιαξε. Το παιδί πλησιάζει τον δάσκαλο και λέει: «Συγγνώμη, μπορώ να σας δείξω κάτι;» Ο δάσκαλος δίνει τότε στο παιδί την πλήρη προσοχή του, ακούει τι έχει να πει και θαυμάζει τη ζωγραφιά του.	1 - Όχι ακόμα: Δεν πλησιάζει ποτέ τους ενήλικες με ηρεμία, μπορεί να κλαίει ή να φωνάζει για να τραβήξει την προσοχή τους. 2 - Μερικές φορές/Με βοήθεια: Πλησιάζει τους ενήλικες με ηρεμία μερικές φορές αλλά μπορεί να εκνευρίζεται. 3 - Συχνά: Πλησιάζει τους ενήλικες με ηρεμία τις περισσότερες φορές. 4 - Με συνέπεια: Πλησιάζει πάντα τους ενήλικες με ηρεμία για να ζητήσει την προσοχή τους.	1 2 3 4
Γ3 Αποδοχή αλλαγής	Προσαρμόζεται στις αλλαγές της ρουτίνας ή του προγράμματος με ελάχιστη δυσκολία.	Το παιδί αποδέχτηκε ότι οι δάσκαλοί του ακύρωσαν την προγραμματισμένη εκδρομή στο πάρκο λόγω κακοκαιρίας.	1 - Όχι ακόμα: Αναστατώνεται ή εκνευρίζεται με τις αλλαγές στη ρουτίνα ή το πρόγραμμα. 2 - Μερικές φορές/Με βοήθεια: Χρειάζεται σημαντικό χρόνο για να προσαρμοστεί στις αλλαγές στη ρουτίνα ή το πρόγραμμα. 3 - Συχνά: Προσαρμόζεται στις αλλαγές στη ρουτίνα ή το πρόγραμμα με κάποια υποστήριξη. 4 - Με συνέπεια: Προσαρμόζεται πάντα στις αλλαγές στη ρουτίνα ή το πρόγραμμα με ελάχιστη δυσκολία.	1 2 3 4
Γ4 Χρήση στρατηγικών αντιμετώπισης σε	Χρησιμοποιεί στρατηγικές αντιμετώπισης σε	Το παιδί φορά ακουστικά με ακύρωση θορύβου για να μπλοκάρει τους δυνατούς θορύβους ή χρησιμοποιεί μια	1 - Όχι ακόμα: Δυσκολεύεται να αναγνωρίσει τα ερεθίσματα και δεν χρησιμοποιεί στρατηγικές αντιμετώπισης. 2 - Μερικές	1 2 3 4

αυτοπροσδιοριζόμενες και προκλητικές αισθητηριακές καταστάσεις	αυτοπροσδιοριζόμενες προκλητικές αισθητηριακές καταστάσεις.	κουβέρτα για να νιώσει ηρεμία σε καταστάσεις που το κατακλύζουν.	φορές/Με βοήθεια: Μερικές φορές αναγνωρίζει τα ερεθίσματα, αλλά σπάνια χρησιμοποιεί στρατηγικές αντιμετώπισης. 3 - Συχνά: Αναγνωρίζει τα ερεθίσματα και χρησιμοποιεί περιστασιακά στρατηγικές αντιμετώπισης. 4 - Με συνέπεια: Αναγνωρίζει τα ερεθίσματα και χρησιμοποιεί συνεχώς στρατηγικές αντιμετώπισης για να διαχειριστεί δύσκολες αισθητηριακές καταστάσεις.	
Σημειώσεις:				

Φύλλο Υπολογισμού Συνολικής Βαθμολογίας

Τομέας	Συνολική βαθμολογία
A. Θεμελιώδεις Δεξιότητες	___/16
B. Δεξιότητες Κοινωνικής Αλληλεπίδρασης	___/16
Γ. Δεξιότητες Αυτορρύθμισης και Υπεράσπισης	___/16

Συστάσεις

Ακολουθούν οι συστάσεις για τους νηπιαγωγούς, μαζί με σχετικές αναφορές Κεφαλαίων και Σχέδια Μαθήματος από το Προγράμματος Σπουδών:

Τομέας Δεξιοτήτων A: Θεμελιώδεις Δεξιότητες

- **A1 Τήρηση των Κανόνων της Τάξης:**
 - **Με συνέπεια (4):** Συνεχίστε να ενισχύετε τη θετική συμπεριφορά. Προσφέρετε ευκαιρίες ηγεσίας (π.χ. αρχηγός σειράς, βοήθεια σε εργασίες) για να ενισχύσετε την τήρηση των κανόνων. Το Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς παρέχει περισσότερες

πληροφορίες σχετικά με την τήρηση των κανόνων. Το **Σχέδιο Μαθήματος 1** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την περαιτέρω ενίσχυση αυτής της δεξιότητας.

- **Συχνά (3):** Υπενθυμίστε τους κανόνες με ευγένεια, όποτε χρειάζεται. Χρησιμοποιήστε οπτικά βοηθήματα ή κοινωνικές ιστορίες για να ενισχύσετε τις προσδοκίες. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για οδηγίες σχετικά με τη διδασκαλία της τήρησης των κανόνων. Το **Σχέδιο Μαθήματος 1** μπορεί να προσαρμοστεί για να παρέχει επιπλέον εξάσκηση.
- **Μερικές φορές / Με βοήθεια (2):** Χωρίστε τους κανόνες σε μικρότερα βήματα. Χρησιμοποιήστε οπτικά ερεθίσματα και πρότυπα για να διδάξετε στο παιδί πώς να τους ακολουθεί. Δώστε πιο συχνά επαίνους ακόμη και για μικρές επιτυχίες. Το Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς παρέχει στρατηγικές για τη διδασκαλία οδηγιών πολλαπλών βημάτων. Το **Σχέδιο Μαθήματος 1** μπορεί να απλοποιηθεί και να επικεντρωθεί σε λιγότερους κανόνες.
- **Όχι ακόμα (1):** Διδάξτε τους κανόνες ρητά και ξεχωριστά. Επικεντρωθείτε σε έναν ή δύο κανόνες κάθε φορά. Χρησιμοποιήστε οπτικά χρονιοδιαγράμματα και σταθερές ρουτίνες για να παρέχετε δομή και προβλεψιμότητα. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για οδηγίες σχετικά με τον καθορισμό ρουτινών και προσδοκιών. Το **Σχέδιο Μαθήματος 1** μπορεί να προσαρμοστεί ώστε να επικεντρωθεί σε βασικές ρουτίνες και προσδοκίες.

- **A2 Ακολουθία Οδηγιών (πολλαπλών βημάτων):**

- **Με συνέπεια (4):** Αυξήστε σταδιακά την πολυπλοκότητα των οδηγιών. Δώστε ευκαιρίες για ανεξάρτητη επίλυση προβλημάτων και λήψη αποφάσεων.
- **Συχνά (3):** Χρησιμοποιήστε οπτικά βοηθήματα (π.χ. κάρτες με εικόνες, λίστες ελέγχου) για να βοηθήσετε το παιδί να θυμάται τα βήματα. Χωρίστε τις οδηγίες σε μικρότερα, πιο διαχειρίσιμα μέρη.
- **Μερικές φορές / Με βοήθεια (2):** Χρησιμοποιήστε απλή γλώσσα και σαφείς χειρονομίες. Δείξτε κάθε βήμα των οδηγιών και παρέχετε πρακτική βοήθεια, όταν απαιτείται. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για στρατηγικές σχετικά με την παροχή υποδείξεων και τη σταδιακή κατάργησή τους. Το **Σχέδιο Μαθήματος 2** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παροχή στοχευμένης εξάσκησης στην ακολουθία οδηγιών πολλαπλών βημάτων.
- **Όχι ακόμα (1):** Ξεκινήστε με οδηγίες ενός βήματος και αυξήστε σταδιακά την πολυπλοκότητα. Χρησιμοποιήστε τραγούδια ή ρίμες για να κάνετε τις οδηγίες πιο

ελκυστικές. Προσφέρετε άμεση θετική ενίσχυση για την ακολουθία των οδηγιών. Το Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς παρέχει οδηγίες για την αποτελεσματική χρήση της ενίσχυσης. Το **Σχέδιο μαθήματος 2** μπορεί να απλοποιηθεί για να επικεντρωθεί σε οδηγίες ενός βήματος.

- **A3 Αναμονή για Πρόσβαση σε Ενήλικα ή/και Αντικείμενα:**

- **Με συνέπεια (4):** Εισάγετε πιο απαιτητικές εργασίες αναμονής (π.χ. μεγαλύτερη αναμονή, αναμονή σε ομάδα). Διδάξτε τεχνικές αυτοηρεμίας/αυτορύθμισης (π.χ. βαθιές αναπνοές, μέτρηση) όταν η αναμονή είναι δύσκολη.
- **Συχνά (3):** Χρησιμοποιήστε οπτικά χρονόμετρα για να κάνετε τον χρόνο αναμονής πιο συγκεκριμένο. Προσφέρετε δραστηριότητες που αποσπούν την προσοχή του παιδιού ενώ περιμένει. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για πληροφορίες σχετικά με τα οπτικά χρονόμετρα και τα χρονοδιαγράμματα. Το **Σχέδιο Μαθήματος 3** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εξάσκηση των δεξιοτήτων αναμονής με δομημένο τρόπο.
- **Μερικές φορές / Με βοήθεια (2):** Προσφέρετε επιλογές για να δώσετε στο παιδί μια αίσθηση ελέγχου (π.χ. «Θέλεις να περιμένεις εδώ ή εκεί;»). Χρησιμοποιήστε κοινωνικές ιστορίες για να διδάξετε την έννοια της αναμονής. Το **Σχέδιο Μαθήματος 3** μπορεί να προσαρμοστεί ώστε να περιλαμβάνει περισσότερα οπτικά βοηθήματα και μικρότερους χρόνους αναμονής.
- **Όχι ακόμα (1):** Ξεκινήστε με σύντομους χρόνους αναμονής και αυξήστε τους σταδιακά. Συνδυάστε την αναμονή με μια αγαπημένη δραστηριότητα για να την κάνετε πιο ανεκτή. Χρησιμοποιήστε ένα οπτικό βοήθημα «Πρώτα/Μετά» για να δείξετε την ακολουθία των γεγονότων. Το Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς εξετάζει τη χρήση οπτικών βοηθημάτων για τη διδασκαλία της αναμονής. Το **Σχέδιο Μαθήματος 3** μπορεί να απλοποιηθεί για να επικεντρωθεί σε σύντομους χρόνους αναμονής και σε αντικείμενα που προτιμά ιδιαίτερα το παιδί.

- **A4 Διαχείριση Χρόνου:**

- **Με συνέπεια (4):** Δώστε στο παιδί πιο σύνθετες εργασίες που απαιτούν περισσότερο χρόνο για να ολοκληρωθούν. Ενθαρρύνετε την ανεξάρτητη διαχείριση του χρόνου και τον καθορισμό στόχων (π.χ. «Ας δούμε πόσα τουβλάκια μπορείς να στοιβάξεις πριν χτυπήσει το χρονόμετρο»).

- **Συχνά (3):** Χρησιμοποιήστε οπτικά χρονόμετρα για να δείξετε με σαφήνεια πόσος χρόνος απομένει για μια δραστηριότητα. Προσφέρετε επιλογές δραστηριοτήτων εντός ενός καθορισμένου χρονικού πλαισίου, ώστε το παιδί να έχει την αίσθηση του ελέγχου. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για πληροφορίες σχετικά με τα οπτικά προγράμματα και τα χρονοδιαγράμματα. Το **Σχέδιο Μαθήματος 10** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εισαγάγετε την έννοια της διαχείρισης του χρόνου και των ημερήσιων προγραμμάτων.
- **Μερικές φορές / Με βοήθεια (2):** Χωρίστε τις δραστηριότητες σε μικρότερα μέρη με σαφή χρονικά όρια για κάθε μέρος. Δώστε προφορικές υπενθυμίσεις και καθοδήγηση για να βοηθήσετε το παιδί να παραμείνει συγκεντρωμένο. Το **Σχέδιο Μαθήματος 10** μπορεί να προσαρμοστεί ώστε να επικεντρωθεί σε δραστηριότητες μικρότερης διάρκειας και πιο συχνές ελέγχους.
- **Όχι ακόμα (1):** Ξεκινήστε με σύντομες, πολύ δομημένες δραστηριότητες που έχουν σαφή αρχή και τέλος. Χρησιμοποιήστε οπτικά χρονοδιαγράμματα και σταθερές ρουτίνες για να βοηθήσετε το παιδί να προβλέψει τις μεταβάσεις και να αναπτύξει αίσθηση του χρόνου. Το Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς εξετάζει τη χρήση οπτικών βοηθημάτων για τη διδασκαλία της διαχείρισης του χρόνου. Το **Σχέδιο Μαθήματος 10** μπορεί να απλοποιηθεί για να επικεντρωθεί σε βασικές ρουτίνες και σύντομες, προβλέψιμες δραστηριότητες.

Τομέας Δεξιοτήτων Β: Δεξιότητες Κοινωνικής Αλληλεπίδρασης

- **B1 Κοινή χρήση/Μοίρασμα με Συνομήλικο (Υ):**
 - **Με συνέπεια (4):** Ενθαρρύνετε το παιδί να ξεκινήσει το μοίρασμα με τους συνομηλίκους του. Διδάξτε πιο σύνθετα σενάρια μοιράσματος (π.χ. μοίρασμα πολλαπλών αντικειμένων, διαπραγμάτευση για τη σειρά).
 - **Συχνά (3):** Προτρέψτε το παιδί να μοιραστεί και ενισχύστε θετικά τη συμπεριφορά του. Δείξτε του πώς να μοιράζεται με άλλα παιδιά και χρησιμοποιήστε παιχνίδια ρόλων για να εξασκηθούν.
 - **Μερικές φορές/με βοήθεια (2):** Χρησιμοποιήστε οργανωμένες δραστηριότητες μοιράσματος με σαφείς κανόνες και προσδοκίες. Παρέχετε οπτικά βοηθήματα (π.χ. κάρτες με εικόνες που δείχνουν το μοίρασμα) και επαινέστε το παιδί όταν προσπαθεί να μοιραστεί. Το **Σχέδιο Μαθήματος 4** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εξασκηθούν στο μοίρασμα σε ένα οργανωμένο και υποστηρικτικό περιβάλλον.

- **Όχι ακόμα (1):** Ξεκινήστε με δραστηριότητες παράλληλου παιχνιδιού, όπου τα παιδιά παίζουν το ένα δίπλα στο άλλο με παρόμοια παιχνίδια. Δείξτε το παράδειγμα του μοιράσματος μέσω κουκλοθέατρου ή με έναν ενήλικα που εμπιστεύονται. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για οδηγίες σχετικά με την προώθηση του μοιράσματος και της κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Το **Σχέδιο Μαθήματος 4** μπορεί να προσαρμοστεί ώστε να επικεντρωθεί στο παράλληλο παιχνίδι και στο να δείξετε το παράδειγμα της συμπεριφοράς μοιράσματος.
- **B2 Χαιρετισμός ή/και Φιλοφρόνηση ενός Ευνομηλίκου:**
 - **Με συνέπεια (4):** Ενθαρρύνετε το παιδί να κάνει πιο συχνά χαιρετισμούς και κομπλιμέντα σε διαφορετικά περιβάλλοντα (π.χ. κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, σε μεταβάσεις). Εισάγετε πιο σύνθετη κοινωνική γλώσσα (π.χ. «Μου αρέσει η ζωγραφιά σου γιατί...»).
 - **Συχνά (3):** Υπενθυμίστε και προτρέψτε το παιδί να χαιρετά και να κάνει κομπλιμέντα στους συνομηλίκους του. Δείξτε διαφορετικούς τύπους χαιρετισμών και κομπλιμέντων και κάντε τα να εξασκηθούν μέσω παιχνιδιών ρόλων.
 - **Μερικές φορές / με βοήθεια (2):** Χρησιμοποιήστε κοινωνικές ιστορίες και οπτικά ερεθίσματα για να διδάξετε χαιρετισμούς και κομπλιμέντα. Βάλτε το παιδί να κάνει ζευγάρι με έναν συμμαθητή που μπορεί να του δείξει αυτές τις δεξιότητες. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για στρατηγικές προώθησης της κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Το **Σχέδιο Μαθήματος 5** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διδασκαλία και την εξάσκηση χαιρετισμών και κομπλιμέντων.
 - **Όχι ακόμα (1):** Ξεκινήστε με μη λεκτικούς χαιρετισμούς (π.χ. χαιρετώντας με το χέρι, χαμογελώντας) και εισαγάγετε σταδιακά τους λεκτικούς χαιρετισμούς. Χρησιμοποιήστε τραγούδια, ποιήματα ή μαριονέτες για να εξασκηθούν στους χαιρετισμούς και τα κομπλιμέντα με διασκεδαστικό και διαδραστικό τρόπο. Το **Σχέδιο Μαθήματος 5** μπορεί να απλοποιηθεί ώστε να επικεντρωθεί στους μη λεκτικούς χαιρετισμούς και τις βασικές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις.
- **B3 Αναγνώριση ότι Κάποιος είναι Πληγωμένος/Αναστατωμένος (Ενσυναίσθηση):**
 - **Με συνέπεια (4):** Ενθαρρύνετε το παιδί να προσφέρει βοήθεια και παρηγοριά στους συνομηλίκους του που είναι στεναχωρημένοι. Συζητήστε διαφορετικά συναισθήματα και πώς μπορεί να αισθάνονται σε διαφορετικές καταστάσεις.

Ανατρέξτε στο **Σχέδιο Μαθήματος 6** για δραστηριότητες που προάγουν την ενσυναίσθηση και την κατανόηση των συναισθημάτων.

- **Συχνά (3):** Χρησιμοποιήστε οπτικά βοηθήματα (π.χ. κάρτες συναισθημάτων, βιβλία για τα συναισθήματα) για να βοηθήσετε το παιδί να αναγνωρίσει και να ονομάσει τα συναισθήματα. Προτρέψτε το παιδί να προσφέρει βοήθεια ή παρηγοριά και επαινέστε το για τις προσπάθειές του. Το **Σχέδιο Μαθήματος 6** μπορεί να προσαρμοστεί ώστε να εστιάσει σε συγκεκριμένα συναισθήματα και κατάλληλες αντιδράσεις.
- **Μερικές φορές / με βοήθεια (2):** Δείξτε ενσυναίσθηση μέσω των αλληλεπιδράσεών σας με το παιδί και άλλα παιδιά. Χρησιμοποιήστε απλή γλώσσα για να μιλήσετε για τα συναισθήματα (π.χ. «Είναι λυπημένος επειδή έχασε το παιχνίδι του»). Δώστε στο παιδί ευκαιρίες να εξασκηθεί στο να παρηγορεί τους άλλους (π.χ. προσφέροντας μια αγκαλιά ή ένα χαρτομάντιλο). Το **Σχέδιο Μαθήματος 6** μπορεί να απλοποιηθεί για να επικεντρωθεί στην αναγνώριση βασικών συναισθημάτων και σε απλές αντιδράσεις.
- **Όχι ακόμα (1):** Ξεκινήστε ονομάζοντας τα δικά σας συναισθήματα και μιλώντας για το πώς αισθάνεστε σε διαφορετικές καταστάσεις. Διαβάστε βιβλία ή δείτε βίντεο για τα συναισθήματα μαζί με το παιδί. Χρησιμοποιήστε το παιχνίδι ρόλων για να εξασκηθούν στην αναγνώριση και την ανταπόκριση σε διαφορετικά συναισθήματα. Το **Σχέδιο Μαθήματος 6** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εισαγάγετε την έννοια των συναισθημάτων και να θέσετε τις βάσεις για την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης.

• **B4 Αίτημα για προσοχή από συνομηλίκους/πρόσβαση σε κάτι:**

- **Με συνέπεια (4):** Ενθαρρύνετε το παιδί να ξεκινήσει πιο σύνθετες κοινωνικές αλληλεπιδράσεις με τους συνομηλίκους του, όπως να συμμετάσχει σε ένα παιχνίδι που ήδη παίζεται ή να προτείνει μια νέα ιδέα για παιχνίδι.
- **Συχνά (3):** Δώστε υποδείξεις και υπενθυμίσεις στο παιδί να χρησιμοποιεί ευγενικές φράσεις όταν ζητά την προσοχή ή την πρόσβαση σε αντικείμενα (π.χ. «Μπορώ να παίξω κι εγώ, παρακαλώ;»). Παρουσιάστε διάφορα σενάρια για να εξασκήσετε αυτές τις δεξιότητες. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για οδηγίες σχετικά με την προώθηση της κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Το **Σχέδιο Μαθήματος 7** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να διδάξετε και να τα κάνετε να εξασκηθούν στο να ζητούν την προσοχή των συνομηλίκων και την πρόσβαση σε αντικείμενα.

- **Μερικές φορές / Με βοήθεια (2):** Διδάξτε στο παιδί απλές φράσεις για να ζητά προσοχή ή πρόσβαση (π.χ. «Μπορώ να παίξω κι εγώ;»). Χρησιμοποιήστε οπτικά σήματα ή μία κοινωνική ιστορία για να το βοηθήσετε να θυμάται τι να λέει. Το **Σχέδιο Μαθήματος 7** μπορεί να προσαρμοστεί ώστε να περιλαμβάνει περισσότερα οπτικά βοηθήματα και απλοποιημένη γλώσσα.
- **Όχι ακόμα (1):** Ξεκινήστε με μη λεκτικές ενδείξεις για να ζητήσετε προσοχή (π.χ. χτυπώντας έναν συνομήλικό στον ώμο ή δείχνοντας ένα παιχνίδι). Εισάγετε σταδιακά απλές λεκτικές αιτήσεις καθώς αναπτύσσονται οι επικοινωνιακές δεξιότητες του παιδιού. Το **Σχέδιο Μαθήματος 7** μπορεί να τροποποιηθεί ώστε να επικεντρωθεί στη μη λεκτική επικοινωνία και να εισαγάγει σταδιακά λεκτικές αιτήσεις.

Τομέας Δεξιοτήτων Γ: Δεξιότητες Αυτορρύθμισης και Υπεράσπισης

- **Γ1 Αίτημα για Βοήθεια σε δύσκολη κατάσταση (Υ):**
 - **Με συνέπεια (4):** Διδάξτε στο παιδί να αναγνωρίζει διαφορετικούς τύπους προβλημάτων και να σκέφτεται λύσεις. Ενθαρρύνετε το να ζητάει βοήθεια πριν να απογοητευτεί υπερβολικά.
 - **Συχνά (3):** Δώστε συγκεκριμένες υποδείξεις για να ενθαρρύνετε το παιδί να ζητήσει βοήθεια (π.χ. «Μπορείς να μου πεις με τι χρειάζεσαι βοήθεια;»). Επαινέστε το όταν ζητά βοήθεια με τον κατάλληλο τρόπο.
 - **Μερικές φορές/Με βοήθεια (2):** Διδάξτε απλές φράσεις για να ζητά βοήθεια (π.χ. «Βοήθεια, παρακαλώ»). Χρησιμοποιήστε οπτικά σήματα ή μια «κάρτα βοήθειας» που το παιδί μπορεί να δείξει σε έναν ενήλικα.
 - **Όχι ακόμα (1):** Ξεκινήστε διδάσκοντας στο παιδί να σηκώνει το χέρι του ή να χρησιμοποιεί μια μη λεκτική ένδειξη για να δείξει ότι χρειάζεται βοήθεια. Συνδέστε το αίτημα για βοήθεια με μια αγαπημένη δραστηριότητα ή μια ενίσχυση. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για στρατηγικές διδασκαλίας δεξιοτήτων επικοινωνίας. Το **Σχέδιο Μαθήματος 8** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να διδάξετε ρητά τη δεξιότητα του να ζητάει βοήθεια.

- **Γ2 Αίτημα για Προσοχή Ενηλίκου:**

- **Με συνέπεια (4):** Διδάξτε στο παιδί πιο εξελιγμένους τρόπους για να τραβάει την προσοχή (π.χ. να συμμετέχει σε μια συζήτηση, να προσφέρεται να βοηθήσει). Ενθαρρύνετέ το να περιμένει την κατάλληλη στιγμή για να ζητήσει προσοχή.
- **Συχνά (3):** Προτρέψτε το παιδί να χρησιμοποιεί συγκεκριμένες φράσεις για να ζητήσει προσοχή (π.χ. «Με συγχωρείτε», «Μπορώ να σας δείξω κάτι;»). Ενισχύστε θετικά τη χρήση αυτών των φράσεων. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για οδηγίες σχετικά με στρατηγικές προτροπής και ενίσχυσης. Το **Σχέδιο Μαθήματος 9** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να διδάξετε στα παιδιά πώς να ζητούν την προσοχή των ενηλίκων με τον κατάλληλο τρόπο.
- **Μερικές φορές / με βοήθεια (2):** Διδάξτε στο παιδί να αγγίζει απαλά τον ώμο ενός ενήλικα ή να χρησιμοποιεί μια κάρτα σημάτων για να τραβήξει την προσοχή του. Χρησιμοποιήστε κοινωνικές ιστορίες ή οπτικά χρονοδιαγράμματα για να δείξετε πότε πρέπει να ζητάει προσοχή. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για πληροφορίες σχετικά με τα οπτικά χρονοδιαγράμματα και τις εναλλακτικές μεθόδους επικοινωνίας. Το **Σχέδιο Μαθήματος 9** μπορεί να προσαρμοστεί με περισσότερη οπτική υποστήριξη και απλοποιημένες οδηγίες.
- **Όχι ακόμα (1):** Ξεκινήστε διδάσκοντας στο παιδί να σηκώνει το χέρι του ή να χρησιμοποιεί μια μη λεκτική ένδειξη για να δείξει ότι χρειάζεται προσοχή. Δώστε άμεση προσοχή όταν το παιδί χρησιμοποιεί αυτή την ένδειξη κατάλληλα. Εξετάστε τη χρήση στρατηγικών σύνδεσης από το Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για να δημιουργήσετε μια θετική σύνδεση με τον δάσκαλο. Το **Σχέδιο Μαθήματος 9** μπορεί να απλοποιηθεί για να επικεντρωθεί σε βασικές μη λεκτικές ενδείξεις για να ζητήσει προσοχή.

- **Γ3 Αποδοχή Αλλαγής:**

- **Με συνέπεια (4):** Εισάγετε απροσδόκητες αλλαγές στο πρόγραμμα και επαινέστε το παιδί για την προσαρμογή του. Διδάξτε του δεξιότητες αντιμετώπισης της απογοήτευσης. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για πληροφορίες σχετικά με τις κάρτες αλλαγών και τις στρατηγικές προετοιμασίας. Το **Σχέδιο Μαθήματος 11** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εισαγωγή και την εξάσκηση της αποδοχής της αλλαγής με δομημένο τρόπο.
- **Συχνά (3):** Προειδοποιήστε το παιδί πριν από τις μεταβάσεις και τις αλλαγές στις δραστηριότητες. Χρησιμοποιήστε οπτικά προγράμματα για να βοηθήσετε το παιδί

να προβλέπει τις αλλαγές και να προετοιμαστεί για αυτές. Το Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς εξετάζει τη χρήση οπτικών προγραμμάτων και χρονοδιαγραμμάτων. Το **Σχέδιο Μαθήματος 11** μπορεί να προσαρμοστεί ώστε να περιλαμβάνει πιο συχνές προειδοποιήσεις και οπτικά βοηθήματα.

- **Μερικές φορές / Με βοήθεια (2):** Προσφέρετε επιλογές για να δώσετε στο παιδί μια αίσθηση ελέγχου κατά τη διάρκεια των μεταβάσεων (π.χ. «Θέλεις να μπεις πρώτος ή τελευταίος στη σειρά;»). Χρησιμοποιήστε στρατηγικές ηρεμίας (π.χ. βαθιές αναπνοές, μέτρηση) για να βοηθήσετε το παιδί να διαχειριστεί τα δύσκολα συναισθήματα. Το **Σχέδιο Μαθήματος 11** μπορεί να απλοποιηθεί και να επικεντρωθεί στην εξάσκηση των μεταβάσεων με τις αγαπημένες δραστηριότητες του παιδιού.
- **Όχι ακόμα (1):** Ξεκινήστε με πολύ μικρές αλλαγές και αυξήστε σταδιακά τη συχνότητα και την πολυπλοκότητα των αλλαγών. Χρησιμοποιήστε κοινωνικές ιστορίες και παιχνίδια ρόλων για να εξασκηθούν στην αντιμετώπιση των αλλαγών. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για οδηγίες σχετικά με τη χρήση κοινωνικών ιστοριών και οπτικών βοηθημάτων. Το **Σχέδιο Μαθήματος 11** μπορεί να προσαρμοστεί ώστε να επικεντρωθεί στην εισαγωγή της έννοιας της αλλαγής με απλά οπτικά βοηθήματα και κοινωνικές ιστορίες.
- **Γ4 Χρήση Στρατηγικών Αντιμετώπισης σε Αυτοπροσδιοριζόμενες Προκλητικές Αισθητηριακές Καταστάσεις:**
 - **Με συνέπεια (4):** Ενθαρρύνετε το παιδί να αναγνωρίζει ανεξάρτητα τα αισθητηριακά ερεθίσματα και να επιλέγει τις κατάλληλες στρατηγικές αντιμετώπισης. Διδάξτε του πώς να υπερασπίζεται τις αισθητηριακές του ανάγκες. Το **Σχέδιο Μαθήματος 12** μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την περαιτέρω ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων.
 - **Συχνά (3):** Προτρέψτε το παιδί να χρησιμοποιεί συγκεκριμένες στρατηγικές αντιμετώπισης (π.χ. να κάνει ένα διάλειμμα, να χρησιμοποιεί ένα παιχνίδι για να απασχολεί τα χέρια του, να αναπνέει βαθιά) όταν νιώθει υπερβολική ένταση. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για πληροφορίες σχετικά με την αισθητηριακή χαρτογράφηση και τα διαλείμματα κίνησης. Το **Σχέδιο Μαθήματος 12** μπορεί να προσαρμοστεί ώστε να εστιάζει στην εξάσκηση αυτών των στρατηγικών σε διάφορες καταστάσεις.
 - **Μερικές φορές / με βοήθεια (2):** Δημιουργήστε ένα περιβάλλον φιλικό προς τις αισθήσεις με καθορισμένους χώρους ηρεμίας και αισθητηριακά εργαλεία.

Προσφέρετε στο παιδί επιλογές στρατηγικών αντιμετώπισης και βοηθήστε το να τις εξασκήσει. Το Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς εξετάζει τις αισθητηριακές στρατηγικές και τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος φιλικού προς τις αισθήσεις. Το **Σχέδιο Μαθήματος 12** μπορεί να απλοποιηθεί για να επικεντρωθεί στην εισαγωγή αισθητηριακών εργαλείων και βασικών στρατηγικών ηρεμίας.

- **Όχι ακόμα (1):** Βοηθήστε το παιδί να αναγνωρίσει τα αισθητηριακά ερεθίσματα και τις αντιδράσεις του. Εισαγάγετε αισθητηριακά εργαλεία και στρατηγικές ηρεμίας με παιχνιδιάρικο και μη απειλητικό τρόπο. Ανατρέξτε στο Κεφάλαιο 2: Στόχοι Συμπεριφοράς για οδηγίες σχετικά με την αισθητηριακή χαρτογράφηση και τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος φιλικού προς τα αισθητήρια. Το **Σχέδιο Μαθήματος 12** μπορεί να προσαρμοστεί ώστε να επικεντρωθεί στην αισθητηριακή εξερεύνηση και στον προσδιορισμό δραστηριοτήτων ηρεμίας.